

Брюксел, 12.9.2018
COM(2018) 639 final

2018/0332 (COD)

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**за преустановяване на сезонните промени на часовото време и за отмяна на
Директива 2000/84/ЕО**

(текст от значение за ЕИП)

{SWD(2018) 406 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Съгласно мерките за въвеждане на лятно часово време в ЕС часовниците се сменят два пъти годишно, за да се вземат предвид промените в дължината на деня и да се извлече максимална полза от наличната дневна светлина през даден период. Часовниците се преместват с един час напред сутринта в последната неделя на март и с един час назад сутринта в последната неделя на октомври, за да се върнат към стандартното (астрономическо) време.

По исторически причини в миналото държавите членки решават да въведат лятно часово време. Първоначално такива мерки възприемат Германия и Франция по време на Първата световна война с цел да се спестят въглища, и по-специално използваните за осветление. Скоро — още по време на войната — Великобритания, повечето от нейните съюзници и много неутрални европейски държави последват примера. След края и на Втората световна война редица европейски държави преустановяват тази практика. В по-ново време въвеждането на лятно часово време започва през 1970-те години в Италия (1966 г.) и Гърция (1971 г.). През 1968 г. Обединеното кралство и Ирландия премахват лятното часово време, за да бъдат в съответствие с останалата част от Европа, но след това отново се връщат към него през 1972 г. Испания въвежда лятното часово време през 1974 г., а след нея идва ред на Франция през 1976 г., която отбелязва, че целта на мярката е да се спестява енергия. Между 1976 и 1981 г. десет държави — членки на ЕС, въвеждат лятното часово време, като основната им цел е хармонизиране със съседните държави.

В международен план лятно часово време се използва в 60 държави, в т.ч. в Северна Америка и Океания. Все повече съседни на ЕС държави и негови търговски партньори решават да не го прилагат или да го премахнат, например Исландия, Китай (1991 г.), Русия (2011 г.), Беларус (2011 г.) и Турция (2016 г.).

Законодателството на ЕС относно лятното часово време е въведено за първи път през 1980 г.¹ с цел обединяване на съществуващите национални практики и графици за лятното часово време, които към онзи момент се разминават, като по този начин се гарантира хармонизиран подход към промяната на часовото време в рамките на единния пазар. От 2001 г. насам разпоредбите на ЕС за лятното часово време се уреждат с Директива 2000/84/ЕО², с която се въвежда задължението за всички държави членки да преминат към лятното часово време в последната неделя на март и да се върнат към тяхното стандартно време (зимно часово време) в последната неделя на октомври.

Същевременно, независимо от разпоредбите за лятното часово време на ЕС, териториите на държавите членки на европейския континент са групирани в три различни часови зони или стандартни часови времена. Всяка държава членка взема индивидуално решение за стандартното часово време за цялата ѝ територия или за различни части от нея³.

¹ ОВ L 205, 7.8.1980 г., стр. 17.

² Директива 2000/84/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно разпоредби за лятното часово време, ОВ L 31, 2.2.2001 г.

³ Днес териториите на държавите членки на европейския континент се простират в три часови зони: западноевропейско време или време по Гринуич (GMT), централноевропейско време (GMT

Все по-често гражданите, Европейският парламент и все повече държави членки поставят под въпрос системата на промяна на часа два пъти годишно. Ето защо Комисията анализира наличните доказателства, в които се подчертава значението на наличието на хармонизирани правила на Съюза в тази област, за да се гарантира правилното функциониране на вътрешния пазар. Тази гледна точка се подкрепя и от Европейския парламент⁴, както и от други участници (напр. в транспортния сектор). Освен това Комисията проведе обществена консултация, в рамките на която бяха получени около 4,6 млн. отговора, като 84 % от респондентите подкрепиха преустановяването на смяната на часовото време два пъти годишно, а 16 % изразиха желание тя да бъде запазена. Също така въпросът бе повдигнат от министрите на транспорта на неотдавнашни заседания на Съвета през юни 2018 г. и декември 2017 г., а редица държави членки заявиха, че предпочитат да бъде преустановено използването на лятно часово време.

В този контекст Комисията счита, че е необходимо да се запази правилното функциониране на вътрешния пазар чрез въвеждането на хармонизирана схема, приложима във всички държави членки, като същевременно се отчетат описаните по-горе неотдавнашни обстоятелства. Ето защо Комисията предлага да се преустановят сезонните промени на часовото време в Съюза, като същевременно се гарантира, че държавите членки ще запазят компетентността си да вземат решения относно своето стандартно време, и по-специално дали да преминат за постоянно към стандартното часово време, съответстващо на тяхното лятно часово време, или да продължат да прилагат постоянно текущото си стандартно време.

- **Съгласуваност със съществуващите разпоредби в тази област на политиката**

Настоящото предложение за спиране на промяната на часовото време два пъти годишно налага успоредно с него Директива 2000/84/ЕО да бъде отменена.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Данните сочат, че за доброто функциониране на вътрешния пазар е необходим хармонизиран подход в тази област. С премахването на промяната на часовото време два пъти годишно за всички държави членки настоящото предложение ще запази наличието на общи правила в тази област, което е от съществено значение за правилното функциониране на вътрешния пазар на Съюза.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

Основната цел на настоящото предложение е да се осигури правилното функциониране на вътрешния пазар. Следователно член 114 от ДФЕС е подходящото правно основание. Това е и правното основание за Директива 2000/84/ЕО.

+ 1) и източноевропейско време (GMT + 2). Осем държави членки от Съюза (България, Гърция, Естония, Кипър, Латвия, Литва, Румъния и Финландия) използват като стандартно часово време GMT + 2. 17 държави членки (Австрия, Белгия, Германия, Дания, Испания, Италия, Люксембург, Малта, Нидерландия, Полша, Словашката република, Словения, Унгария, Франция, Хърватия, Чешката република и Швеция) се придържат към GMT + 1, а три държави членки (Ирландия, Обединеното кралство и Португалия) — GMT. Прилагат се и някои специални режими, по-конкретно за Азорските и Канарските острови.

⁴ Резолюция на ЕП № В8-0070/2018 / P8_TA-PROVE(2018)0043 от 8 февруари 2018 г.

- **Субсидиарност (извън областите на изключителна компетентност)**

Както се вижда от данните, важно е да са налице правила на Съюза в тази област, за да се гарантира правилното функциониране на вътрешния пазар. Използваното понастоящем лятно часово време все по-често се поставя под въпрос, поради което единствената алтернатива, с която може да се запазят гаранциите за хармонизиран подход, е координирана отмяна на промяната на часовото време два пъти годишно, така както е посочено в настоящото предложение. Ето защо, за да се осигури непрекъснат хармонизиран подход, Комисията предлага да се преустанови сезонното преместване на часовниците в Съюза, като в същото време всяка държава членка ще може да вземе решение за своето стандартно време, и по-специално дали да го промени (с един час напред) за постоянно, така че да съвпада с нейното настоящо лятно часово време, или да прилага постоянно стандартното часово време, съответстващо на настоящото ѝ зимно часово време.

- **Пропорционалност**

Предложението на Комисията е в съответствие с принципа на пропорционалност, тъй като не надхвърля необходимото за постигане на целта за запазване на правилното функциониране на вътрешния пазар по отношение на часовото време. За целта в него се предвиждат хармонизирани разпоредби относно часовото време в Съюза, като се запазва правото на държавите членки да решават дали да прилагат лятното или зимното часово време. Предложението не засяга правото на държавите членки да вземат решение относно стандартното часово време или времена на териториите под тяхна юрисдикция.

- **Избор на инструмента**

Като се има предвид, че държавите членки запазват правото си на избор на своето стандартно часово време или времена, и по-специално, че през 2019 г. те ще трябва да решат дали да прилагат лятното или зимното часово време, както и че за целта ще бъде необходимо да се приемат разпоредби съгласно националното законодателство, директивата е най-подходящата форма за това предложение.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

През годините са проведени множество проучвания във връзка с лятното часово време в ЕС. Сред тях са различни проучвания и доклади, възложени или изготвени от Комисията, например: преглед на въздействието на лятното часово време в ЕС върху основните икономически сектори, както и върху здравето и свободното време от 1999 г.⁵, доклад на Комисията относно въздействието на Директивата за лятното часово време от 2007 г.⁶ и проучване на възможните последици от нехармонизирана система за

⁵ Reincke and van den Broek, Research voor Beleid, Summertime, In-depth investigation into the effects of summer-time clock arrangements in the European Union, 1999 г. (Задълбочено изследване на ефектите от лятното часово време в Европейския съюз — проучване за Европейската комисия).

⁶ Съобщение на Комисията съгласно член 5 от Директива 2000/84/ЕО относно разпоредби за лятното часово време, COM(2007)739 окончателен, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/bg/TXT/PDF/?uri=CELEX:52007DC0739&from=bg>.

лятно часово време в ЕС от 2014 г.⁷ През февруари 2016 г. германският Бундестаг публикува доклад за въздействието на лятното часово време⁸, а през октомври 2017 г. Службата на Европейския парламент за парламентарни изследвания представи доклад, обобщаващ актуалното състояние на наличните данни за лятното часово време⁹.

По отношение на въздействието на лятното часово време данните от горните доклади сочат следното:

- **Вътрешен пазар:** На този етап има убедителни доказателства само за едно — позволяването на некоординирани промени на часовото време в държавите от ЕС ще се отрази неблагоприятно върху вътрешния пазар поради по-високите разходи за трансгранична търговия, неудобствата и възможните смущения в транспорта, далекосъобщенията и пътуванията, както и поради по-ниската производителност в рамките на вътрешния пазар на стоки и услуги.
- **Енергетика:** Въпреки че икономии на енергия от лятното часово време са били една от основните причини за въвеждането на настоящия режим, научните изследвания показват, че цялостният ефект от тях е незначителен. Резултатите обаче варират в зависимост от фактори като географското местоположение например. Ето и някои примери от държавите членки:
 - През 2016 г. италианското електроразпределително дружество TSO Terna докладва, че годишните спестявания на електроенергия от лятното часово време в Италия възлизат на около 580 GWh (приблизително 0,2 % от годишното потребление на електроенергия), което представлява годишни икономии в размер на близо 94,5 милиона евро¹⁰.
 - През 2010 г. Агенцията по околната среда и управлението на енергетиката на Франция (ADEME) изчислява, че спестяванията от електроенергия за осветление възлизат на около 440 GWh (приблизително 0,1 % от годишното потребление на електроенергия), като е възможно да са реализирани и икономии от отопление. По изчисления на дружеството EDF през 1995 г. спестяванията възлизат на около 1200 GWh, но съгласно по-нови оценки цифрите са по-близки до резултатите за 2010 г.¹¹.
 - През 2015 г. германската асоциация на водния и енергийния сектор (BDEW) отбелязва, че икономии в Германия вече са несъществени, тъй като консумацията на електроенергия за осветление е намаляла до около

⁷ ICF International: [The application of summertime in Europe: a report to the European Commission Directorate-General for Mobility and Transport \(DG MOVE\)](https://ec.europa.eu/transport/sites/transport/files/facts-fundings/studies/doc/2014-09-19-the-application-of-summertime-in-europe.pdf) (Прилагане на лятното часово време в Европа: доклад до генерална дирекция „Мобилност и транспорт“ на Европейската комисия, септември 2014 г.), <https://ec.europa.eu/transport/sites/transport/files/facts-fundings/studies/doc/2014-09-19-the-application-of-summertime-in-europe.pdf>.

⁸ Cavaziel and Revermann, [Bilanz der Sommerzeit: Endbericht zum TA-Projekt на TAB — Служба за оценка на технологиите към германския Бундестаг, Доклад № 165, февруари 2016 г.](http://www.tab-beim-bundestag.de/de/untersuchungen/u20100.html), <http://www.tab-beim-bundestag.de/de/untersuchungen/u20100.html>.

⁹ Служба на ЕП за парламентарни изследвания, EU summer-time arrangements under Directive 2000/84/EC: [Ex-post impact assessment](http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_STU%282017%29611006) (Разпоредби относно лятното часово време в ЕС съгласно Директива 2000/84/ЕО: последваща оценка на въздействието, октомври 2017 г.), http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_STU%282017%29611006.

¹⁰ Barbarulo, Eliana, „Terna: con ora legale risparmio energetico pari a 94,5 mln di euro“, 26.3.2016 г., <http://www.ambientequotidiano.it/2016/03/26/ora-legale-risparmio-energetico/>.

¹¹ ADEME, „Changement d'heure : quels impacts ?“, 23.10.2014 г., <http://www.presse.ademe.fr/2014/10/les-impacts-du-changement-dheure.html>.

8 % от енергийното потребление, докато тази за развлекателни дейности се е увеличила¹².

- В Испания Институтът за диверсификация и икономия на енергия (IDAE) докладва за 2015 г. намаляване на общото потребление на електроенергия за осветление в резултат на лятното часово време с 5 %, което се равнява на годишни икономии в размер на 300 милиона евро¹³.
- При възложеното от Комисията проучване от 2014 г. бе установено, че лятното часово време води до административни проблеми за операторите в сектора на газа, когато те подават поръчки към оператори на газопрееносни системи¹⁴.

Внедряването на нови осветителни технологии (както и интелигентни измервателни уреди, програмиращи устройства и т.н.) вече води до намаляване на потенциалните икономии на енергия от въвеждането на лятно часово време.

- **Здраве:** Според някои проучвания лятното часово време би могло да окаже положително въздействие поради извършването на повече развлекателни дейности на открито. От друга страна, заключенията от някои хронобиологични изследвания сочат, че ефектът върху човешкия биоритъм може би е по-сериозен, отколкото се е считало. Например в доклада на Бундестага от 2016 г. се прави препратка към констатации, съгласно които човешкият биоритъм не се адаптира толкова добре към пролетната промяна на часовото време, колкото се смяташе досега, и че при хората от определени хронотипове приспособяването към нея може да отнеме няколко седмици, докато есенната промяна поражда по-малко проблеми. Наличните данни обаче все още не дават ясен отговор на въпроса за цялостния ефект върху здравето (т.е. баланса между предполагаемите положителни и отрицателни ефекти).
- **Пътна безопасност:** Няма окончателни доказателства и по отношение на връзката между лятното часово време и пътнотранспортните произшествия. Някои проучвания показват, че лишаването от сън, дължащо се на преместването на часовника с един час напред през пролетта, може да увеличи риска от произшествия. Като цяло обаче е трудно да се каже, че лятното часово време оказва по-голямо пряко въздействие върху броя на пътнотранспортните произшествия в сравнение с други фактори.
- **Селско стопанство:** Въвеждането на лятното часово време породи опасения от нарушаване на биоритъма на животните и промяна на графици на доене и хранене поради промяната на часа. Те обаче изглежда постепенно отпадат поради въвеждането на ново оборудване, изкуствено осветление и автоматизирани технологии.

¹² Представяне на Michael Wunnerlich, Bundesverband der Energie- und Wasserwirtschaft на общественото изслушване 'Is it Time to Revisit summertime' („Време е да се преразгледа лятното часово време“) пред комисии JURI, ITRE и TRAN на Европейския парламент на 23.5.2015 г.

¹³ Instituto para la Diversificación y Ahorro de la Energía, 'La madrugada del domingo, 25 de octubre, finaliza la "Hora de Verano"', октомври 2015 г., <http://www.idae.es/index.Php/id.327/mod.noticias/mem.detalle>.

¹⁴ ICF International: [The application of summertime in Europe: a report to the European Commission Directorate-General for Mobility and Transport \(DG MOVE\)](#) (Прилагане на лятното часово време в Европа: доклад до генерална дирекция „Мобилност и транспорт“ на Европейската комисия, септември 2014 г.).

- **Консултации със заинтересованите страни**

Между 4 юли и 16 август 2018 г. Комисията проведе обществена консултация, за да събере мненията на европейските граждани, заинтересованите страни и държавите членки за разпоредбите относно лятното часово време в ЕС, установени в Директива 2000/84/ЕО, и за евентуалните промени на тези разпоредби, а именно — премахването на промяната на часовото време два пъти годишно.

Въпреки че продължителността на консултацията беше по-кратка от стандартните 12 седмици, бяха получени близо 4,6 милиона отговора, като над 99 % от тях идваха от граждани. При все че делът на отговорилите бе различен в отделните държави членки (най-висок процент бе регистриран в Германия, Австрия и Люксембург, следвани от Финландия, Естония и Кипър), бяха получени отговори от всички държави членки. 84 % от всички запитани искат да бъде премахната промяната на часовото време два пъти годишно, докато 16 % искат тя да се запази. Разбивката по държави членки показва, че гражданите и заинтересованите страни във всички държави членки като цяло подкрепят идеята за премахване на промяната на часовото време два пъти годишно; изключение правят Гърция и Кипър, където малко мнозинство от респондентите предпочитат да запазят настоящия режим, докато в Малта резултатите са приблизително 50/50. Повечето запитани от категория „публични органи“ също посочиха, че предпочитат промяната на часовото време два пъти годишно да отпадне. Основната причина, която поддръжниците на идеята за премахването посочват, е здравето на човека, следвана от липсата на икономии на енергия.

Повече подробности за обществената консултация относно разпоредбите за лятното часово време в ЕС са представени в придружаващия доклад с резултатите от нея¹⁵.

- **Оценка на въздействието**

Причината за приемането на законодателство в тази област на равнището на ЕС е да се хармонизират съществуващите национални практики и схеми във връзка с лятното часово време, които бяха разнородни. За първи път Комисията повдига въпроса за неблагоприятните последици от разнородните национални практики по отношение на лятното часово време за вътрешния пазар — за трансграничния транспорт, далекосъобщенията и търговията — в съобщение¹⁶ от 1975 г. Във възложеното от Комисията проучване на ICF от 2014 г. се разглеждат (хипотетичните) последствия от нехармонизираното лятно часово време, и по-конкретно за функционирането на вътрешния пазар, но и за предприятията и гражданите, и се стига до заключението, че несинхронизираните мерки ще доведат до по-високи разходи, по-големи неудобства и по-ниска производителност на вътрешния пазар на стоки и услуги.

И в други проучвания¹⁷ се отбелязват ползите от въвеждането на хармонизиран подход за единния пазар и рисковете от разпокъсаност при липсата на такъв подход. В други области доказателствата сочат, че въздействията от лятното часово време ще бъдат незначителни (напр. относително малки икономии на енергия), или просто не са окончателни (напр. по въпроса за цялостното отражение върху здравето и пътната безопасност).

¹⁵ SWD 2018) 406.

¹⁶ Европейска комисия, Introduction of summer time in the Community (Въвеждане на лятното часово време в Общността), COM(75)319, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1508082547523&uri=CELEX:51975DC0319>.

¹⁷ Напр. докладът на Службата на ЕП за парламентарни изследвания от 2017 г.

През февруари 2018 г. с резолюция Европейският парламент поиска от Комисията да направи оценка на директивата и ако е необходимо, да изготви предложение за нейното преразглеждане. В резолюцията се посочва също, че е „от съществено значение да се поддържа единен за ЕС режим на часовото време дори след преустановяването на извършваните два пъти годишно промени на часовото време“.

Съгласно оценката на Комисията общите правила в тази област са все така от решаващо значение за гарантиране на правилното функциониране на вътрешния пазар. Основните алтернативи на политиката, чрез които може да се осигури такъв хармонизиран режим, са 1) да се запази използването на лятното часово време, както е предвидено в Директива 2000/84/ЕО, или 2) да се преустанови за всички държави членки промяната на часовото време два пъти годишно; това няма да засегне избора на часова зона, а всяка държава членка ще запази правото да реши дали да премине за постоянно към лятното часово време (променяйки своето стандартно часово време), или да остане със своето зимно часово време (съответстващо на нейното настоящо стандартно часово време).

Комисията счита, че за да се запази правилното функциониране на вътрешния пазар, трябва да се предприемат действия сега, като се вземат предвид най-новите обстоятелства и се избягват потенциални значителни смущения на вътрешния пазар.

Въз основа на изложените по-горе налични доказателства за въздействието на лятното часово време в ЕС може да се стигне до заключението, че запазването на хармонизиран режим, при който всички държави членки да преустановят промяната на часовото време два пъти годишно, ще бъде от полза за функционирането на вътрешния пазар. Ефектите в други области са по-скоро неубедителни и вероятно ще зависят от географското местоположение и от това дали държавите членки ще решат да запазят за постоянно лятното или зимното часово време.

Както вече бе отбелязано, изборът на стандартно часово време и на това дали да преминат за постоянно към лятно или към зимно часово време зависи от всяка държава членка. Ето защо последиците от този избор трябва да бъдат оценени на национално равнище. Като цяло въздействията вероятно ще се различават в зависимост от географското положение на всяка държава членка: в северните държави членки вече е налице осезаема сезонна промяна на дължината на деня през годината. Те се характеризират с тъмни зими с къси дни и светли лета с къси нощи. В най-южните държави членки тези разлики не са толкова крайни, тъй като не се наблюдава значителна промяна в разпределението на дните и нощите през годината. Вероятно разположението на държавите в рамките на тяхната часова зона също ще бъде от голямо значение. Колкото по-близо е разположена една държава до западната граница на своята часова зона, толкова по-късно ще изгрява и залязва слънцето, докато в източната част на часовата зона сутринта ще бъде по-светло, а слънцето ще залязва по-рано¹⁸.

Промяната на схемата ще бъде свързана и с разходи по преминаването към новия режим. Докато настоящите разходи, генерирани при промяната на часовото време два пъти годишно, ще отпаднат, ще има „преходни разходи“ поради преминаването към нов режим без сезонни промени. Ще бъде необходимо препрограмизиране и преконфигуриране на системите на ИТ. Това ще бъде от решаващо значение за

¹⁸ За повече подробности за часовете на изгрева и залеза във всички европейски столици при въвеждане за постоянно на лятното часово време спрямо стандартното (зимното) часово време вж. <https://ec.europa.eu/transport/sites/transport/files/sunset-sunrise-table.pdf>.

софтуера за графици и календари (здравни системи, резервационни системи за пътувания) и за този, обвързан с часовото време, както и за всички интелигентни технологии¹⁹. Разписанията в транспортния сектор ще трябва да бъдат адаптирани. Както някои заинтересовани страни подчертаха в отговора си на обществената консултация, ще бъде от особена важност да се осигури известно време за тази промяна.

- **Пригодност и опростяване на законодателството**

С предложението се цели повишаване на ефективността и намаляване на регулаторната и административната тежест за предприятията и гражданите. Това се постига главно чрез опростяване на разпоредбите за часовото време в Съюза, като се премахва редовната сезонна смяна на часовото време и се въвеждат разпоредби за постоянно часово време, които би следвало да са по-лесни за изпълнение и да водят до по-малка тежест.

- **Основни права**

Не е приложимо.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Не е приложимо.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизми за мониторинг, оценка и докладване**

За да се направи оценка на въздействията от директивата, и по-специално по отношение на отраженията върху функционирането на вътрешния пазар, както и върху заинтересованите страни и живота на гражданите, Комисията ще докладва пред Европейски парламент и Съвета за изпълнението на директивата; докладът ще бъде изготвен не по-късно от 31 декември 2024 г., като към този момент се очаква да е налице достатъчно информация за последиците от директивата.

За да може Комисията да докладва за въздействието на директивата държавите членки следва да ѝ окажат съдействие и да ѝ предоставят цялата необходима информация във връзка с прилагането на директивата.

- **Подробно разяснение на отделните разпоредби на предложението**

В член 1, параграф 1 във връзка с член 4, параграф 1 се предвижда, че от 1 април 2019 г. държавите членки вече няма да правят промени на своето стандартно часово време или времена (това се отнася за държавите членки, които поради географски причини са разположени в няколко зони), свързани с годишните сезони. Държавите членки ще преминат към лятното часово време в съответствие с Директива 2000/84/ЕО на 31 март 2019 г., след което от 1 април 2019 г. те вече няма да правят сезонни промени на часовото си време.

¹⁹ ICF International: The application of summertime in Europe: a report to the European Commission Directorate-General for Mobility and Transport (DG MOVE) (Прилагане на лятното часово време в Европа: доклад до генерална дирекция „Мобилност и транспорт“ на Европейската комисия, септември 2014 г.).

В член 1, параграф 2 на държавите членки се предоставя възможността да направят още една сезонна промяна на своето стандартно часово време или времена в неделя, 27 октомври 2019 г., в 1.00 ч. координирано универсално време. След тази промяна държавите членки, които решат да приложат член 1, параграф 2, също вече няма да правят повече сезонни промени в стандартното часово време в своята часова зона или зони.

В член 2 се подчертава, че държавите членки запазват правото си да правят промени в стандартното часово време в своята часова зона или зони, които не са свързани със сезонни промени. Тъй като обаче въведените от отделните държави членки непредвидени промени в стандартното часово време биха могли да окажат въздействие върху правилното функциониране на вътрешния пазар, с цел да се избегнат подобни сътресения държавите членки следва да информират своевременно Комисията за намерението си да променят своето стандартно часово време. От момента, в който до пораждането на действие от дадена нотифицирана промяна остават по-малко от 6 месеца, държавите членки ще следва да извършат нотифицираните промени, за да се избегне правна несигурност и евентуални допълнителни смущения във вътрешния пазар. Комисията ще уведоми държавите членки и ще публикува тази информация, така че националните органи, стопанските субекти и гражданите да бъдат информирани целесъобразно и своевременно и да могат да се подготвят за промените.

За да може да прецени дали директивата е постигнала посочената по-горе цел за опазване на правилното функциониране на вътрешния пазар и да направи оценка на нейното въздействие, в съответствие с член 3 Комисията ще представи доклад на Европейския парламент и на Съвета въз основа на информацията, предоставена от държавите членки, както и на друга имаща отношение информация.

В член 4 е предвидено, че държавите членки следва да транспонират директивата до 1 април 2019 г. Това предполага бързо приемане на настоящото предложение от Съвета и Европейския парламент най-късно до март 2019 г. Държавите членки следва да прилагат директивата от 1 април 2019 г. Това означава, че след евентуални консултации и оценки на национално равнище и съгласуване с други държави членки, до 27 април 2019 г. държавите членки трябва да нотифицират дали през октомври 2019 г. планират да преминат дългосрочно към стандартно часово време, съответстващо на настоящото им зимно часово време, вместо към настоящото им лятно часово време.

С пълното прилагане на настоящата директива държавите членки вече няма да правят сезонни промени на своето стандартно часово време или времена, както е предвидено в Директива 2000/84/ЕО. Ето защо в член 5 се предвижда че тя следва да бъде отменена.

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**за преустановяване на сезонните промени на часовото време и за отмяна на
Директива 2000/84/ЕО**

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет²⁰,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) В миналото решенията на държавите членки за въвеждане на лятно часово време се вземат на национално равнище. Ето защо за функционирането на вътрешния пазар е важно да бъде определена обща дата и час за началото и края на лятното часово време, които да бъдат валидни в целия Съюз. В съответствие с Директива 2000/84/ЕО на Европейския парламент и на Съвета²¹ понастоящем всички държави членки преминават към лятно часово време от последната неделя на март до последната неделя на октомври същата година.
- (2) В своята резолюция от 8 февруари 2018 г. Европейският парламент призова Комисията да извърши оценка на разпоредбите относно лятното часово време, предвидени в Директива 2000/84/ЕО, и ако е необходимо, да изготви предложение за нейното преразглеждане. В посочената резолюция също така бе потвърдено, че е от съществено значение да се запази хармонизиран подход по отношение на часовото време в рамките на Съюза.
- (3) Комисията проучи наличните доказателства, в които се подчертава значението на наличието на хармонизирани правила на Съюза в тази област, за да се осигури правилното функциониране на вътрешния пазар и да се избегнат и да се избегнат, наред с другото, нарушения при изготвянето на графици на транспортните операции и функционирането на информационните и комуникационните системи, по-високите разходи за трансгранична търговия или по-ниската производителност при стоките и услугите. Липсват убедителни доказателства за това до каква степен с въвеждането на лятното часово време се

²⁰ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

²¹ Директива 2000/84/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно разпоредби за лятното часово време (ОВ L 31, 2.2.2001 г., стр. 21).

преодоляват неудобствата, свързани със смяната на часовото време два пъти годишно.

- (4) По въпроса за лятното часово време се води разгорещен обществен дебат, като някои държави членки вече изразиха предпочитанието си този режим да бъде преустановен. Предвид тези обстоятелства е необходимо да се запази правилното функциониране на вътрешния пазар и да се избегнат всякакви значителни смущения в него, причинени от различията между държавите членки в тази област. Ето защо е целесъобразно да се пристъпи към координирано прекратяване на използването на лятно часово време.
- (5) Директивата не засяга правото на всяка държава членка да взема решения относно своето стандартно часово време или времена за териториите под нейната юрисдикция и попадащи в териториалния обхват на Договорите, както и относно допълнителни промени на това време. С цел обаче да се гарантира, че прилагането на разпоредбите за лятното часово време от някои държави членки няма да наруши функционирането на вътрешния пазар, държавите членки следва да се въздържат от промяна на стандартното часово време на която и да било територия под тяхната юрисдикция от съображения, свързани със сезонната смяна на часовото време, дори тези промени да бъдат представени като промяна на часовата зона. Освен това, с цел да бъдат сведени до минимум смущенията в транспорта, далекосъобщенията и други засегнати сектори, те следва да нотифицират пред Комисията планираната промяна на стандартното им часово време и впоследствие да приложат нотифицираните промени. Въз основа на тази нотификация Комисията следва да информира всички останали държави членки, така че те да могат да вземат всички необходими мерки. Тя следва да информира и обществеността и заинтересованите страни, като публикува тази информация.
- (6) Ето защо е необходимо да бъде приключена предвидената в Директива 2000/84/ЕО хармонизация на периода, през който се прилага лятно часово време, и да се въведат общи правила, с които на държавите членки не се позволява да прилагат различно сезонно часово време, променяйки своето стандартно часово време повече от веднъж годишно, и с които се въвежда задължението за нотифициране на предвидените промени на стандартното часово време. Настоящата директива има за цел да даде решаващ принос за гладкото функциониране на вътрешния пазар и поради това следва да се основава на член 114 от Договора за функционирането на Европейския съюз съгласно тълкуването му в съответствие с постоянната практика на Съда на Европейския съюз.
- (7) Настоящата директива следва да се прилага от 1 април 2019 г., така че във всяка държава членка последният период на лятно часово време съгласно правилата от Директива 2000/84/ЕО следва да започне на 31 март 2019 г. в 1.00 ч. координирано универсално време. Държавите членки, които след изтичането на посочения период на лятно часово време предвиждат да приемат стандартно часово време, съответстващо на времето, прилагано през зимния сезон в съответствие с Директива 2000/84/ЕО, следва да променят своето стандартно часово време на 27 октомври 2019 г. в 1.00 ч. координирано универсално време, така че сходните и трайни промени в различните държави членки да бъдат извършени едновременно. Желателно е държавите членки да вземат съгласувано решенията за стандартното часово време, което всяка от тях ще прилага от 2019 г. нататък.

- (8) Изпълнението на настоящата директива следва да бъде наблюдавано. Резултатите от това наблюдение следва да бъдат представени от Комисията в доклад до Европейския парламент и до Съвета. Този доклад следва да се основава на информацията, предоставена на Комисията от държавите членки своевременно, така че докладът да може да бъде представен в определения срок.
- (9) Доколкото целите на настоящата директива по отношение на хармонизираното часово време не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигане на тези цели.
- (10) Хармонизираните разпоредби относно часовото време следва да се прилагат в съответствие с разпоредбите относно териториалния обхват на Договорите, установени в член 355 от Договора за функционирането на Европейския съюз.
- (11) Поради това Директива 2000/84/ЕО следва да бъде отменена,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

1. Държавите членки не трябва да правят сезонни промени на своето стандартно часово време или времена.
2. Без да се засягат разпоредбите на параграф 1, държавите членки могат да направят сезонна промяна на своето стандартно часово време или времена през 2019 г., при условие че я извършат на 27 октомври 2019 г. в 1.00 ч. координирано универсално време. Държавите членки нотифицират посоченото решение съгласно предвиденото в член 2.

Член 2

1. Без да се засягат разпоредбите на член 1, ако дадена държава членка реши да промени своето стандартно часово време или времена на която и да било територия под нейната юрисдикция, тя нотифицира Комисията най-малко 6 месеца, преди промяната да породи действие. Когато дадена държава членка е направила такава нотификация и не я е оттеглила най-малко 6 месеца преди датата на предвидената промяна, държавата членка прилага тази промяна.
2. В едномесечен срок от нотификацията Комисията информира останалите държави членки за нея и публикува тази информация в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 3

1. Комисията докладва пред Европейския парламент и Съвета за изпълнението на настоящата директива най-късно до 31 декември 2024 г.
2. Държавите членки предоставят на Комисията съответната информация най-късно до 30 април 2024 г.

Член 4

1. Държавите членки приемат и публикуват не по-късно от 1 април 2019 г. законите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.

Те прилагат тези разпоредби от 1 април 2019 г.

Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите членки.

2. Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното законодателство, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 5

Директива 2000/84/ЕО се отменя, считано от 1 април 2019 г.

Член 6

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 7

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател